

Ткаченко Вікторія Іванівна,
*кандидат педагогічних наук,
викладач української мови,
української та зарубіжної літератури,
Миколаївський юридичний фаховий коледж
Національного університету «Одеська юридична академія»*

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ НА УРОКАХ ЛІТЕРАТУРИ

Тривале дистанційне навчання позначається зменшенням уваги учнів до навчання. Цьому сприяють: відсутність офлайн спілкування, залежність від якості роботи техніки та інтернету, постійна робота з гаджетами. Враховуючи, що комп'ютерні технології постійно розвиваються та їх активно опановують учні, необхідно й оновлювати освітній процес. Для підвищення мотивації вивчення літератури учнями важливо використовувати не лише традиційні методи навчання, а й залучати новітні методи та прийоми. Відтак постає питання медіаосвіти та медіаграмотності.

Медіаосвіта, за визначенням ЮНЕСКО розуміється як «навчання теорії і практичним умінням оволодіння сучасними засобами комунікації, які є частиною специфічної, автономної області знань» [2, с. 8]. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні визначає медіаграмотність як «складову медіакультури, яка стосується вміння користуватися інформаційно-комунікаційною технікою, виражати себе і спілкуватися за допомогою медіазаписів, успішно здобувати необхідну інформацію, свідомо сприймати і критично тлумачити інформацію, отриману з різних медіа, відділяти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність від її віртуальної симуляції, тобто розуміти реальність, сконструйовану медіаджерелами, осмислювати владні стосунки, міфи і типи контролю, які вони культивують» [1, с. 8]. Отже, процес дистанційного навчання курсу літератури нерозривно пов'язаний з використанням методів і прийомів медіаграмотності.

Впровадження медіаграмотності під час вивчення літератури відбувається за допомогою виконання наступних вправ.

«Добір інформації». Наприклад, історична довідка про час, коли створювався твір. Або пошук та оприлюднення творів мистецтва (картини, музичні твори) створених за мотивами художнього твору.

«Музична хвилина». Учні повинні підібрати плейлист до художнього твору або до конкретного уривка тексту. Таким чином учні глибше зануряться в сюжет, відчують атмосферу та настрої твору, його героїв. Водночас матимуть змогу продемонструвати свої музичні вподобання.

«Колаж». Вчитель створює колаж з фотографій до письменника, художнього твору, або героя твору. Учні повинні за цими колажами виконати наступні завдання:

- визначити основні віхи біографії письменника;
- охарактеризувати письменника;
- з'ясувати про який твір йдеться;
- визначити якого героя твору репрезентують ці фото;
- визначити риси характеру (вдачі) героя твору тощо.

Такі колажі можуть робити й учні.

«Сторінка в соцмережі». Для цього обирається соцмережа фейсбук або інстаграм і створюється профіль письменника або одного з героїв твору. Учні повинні зазначити особисті дані, якості, вміння, уподобання, навести цитати про вигляд, мову, ставлення до інших героїв твору, завантажити фото письменника або малюнок/фото з вистави (фільму) персонажа твору тощо.

За аналогією учні можуть створити інформаційну сторінку у Вікіпедії.

Також можна створити профіль героя твору у соціальній мережі X (Twitter), де розміщувати його цитати стосовно себе та інших героїв твору.

Цей метод можна використовувати у кількох форматах, в залежності від доступу до інтернету. Якщо немає можливості створити таку сторінку безпосередньо в мережі Інтернет, можна на аркуші А4 або у текстовому редакторі Microsoft Word зробити макет профілю і заповнити його такою самою інформацією.

«Інтерв'ю». Учні повинні скласти перелік запитань після перегляду вистави, або екранізації художнього твору.

«Озвучування». Під час використання цього методу учні мають змогу продемонструвати свої акторські здібності. Для цього необхідно розподілити між учнями монологи та діалоги героїв твору, які вони повинні зробити аудіозапис.

Опитування «Правда чи фейк». Можна зробити у вигляді випуску новин, де будуть повідомлятися факти з біографії письменника та його творчості, а учні повинні будуть зазначити правдиві вони чи ні. Також можна влаштувати онлайн-екскурсію музеєм з подальшим обговоренням. Якщо у художнього твору є кілька екранізацій та запис вистави, можна обрати декілька для перегляду й проведення порівняльного аналізу двох постановок та твору.

Виконуючи такі завдання учні глибше занурюються у вивчення художнього твору, більше звертають увагу на деталі, вдосконалюють вміння і навички виділяти головне, лаконічно формулювати свої думки, проявляють творчі здібності. Разом з тим, стежать за правильністю написання власного тексту, оформлення цитат, визначають правдивість і точність вказаної інформації.

Отже, розвиток медіаосвіти сприяє всебічному розвитку учнів. Використання гаджетів під час дистанційного навчання стало обов'язковим й водночас розширило можливості вивчення курсу літературі. Таким чином, здобувачі освіти не лише читають й аналізують художні твори, але й застосовують знання, вміння й навички з інших дисциплін, мають змогу залучити свої смаки та уподобання до виконання завдань.

ЛІТЕРАТУРА

1. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція). *Ін-т соц. та політ. психології НАПН України*. Київ. 2016. 16 с.
2. Media Education. Paris: UNESCO, 184 с.